

Utforskande attityd och undersökande samarbete i skolan

Orchestration for openness – of text and talk

Michael Tengberg, Karlstad University

«Undervisning i og med mundtlighed er et underbelyst fagområde i modersmålsfaget.»

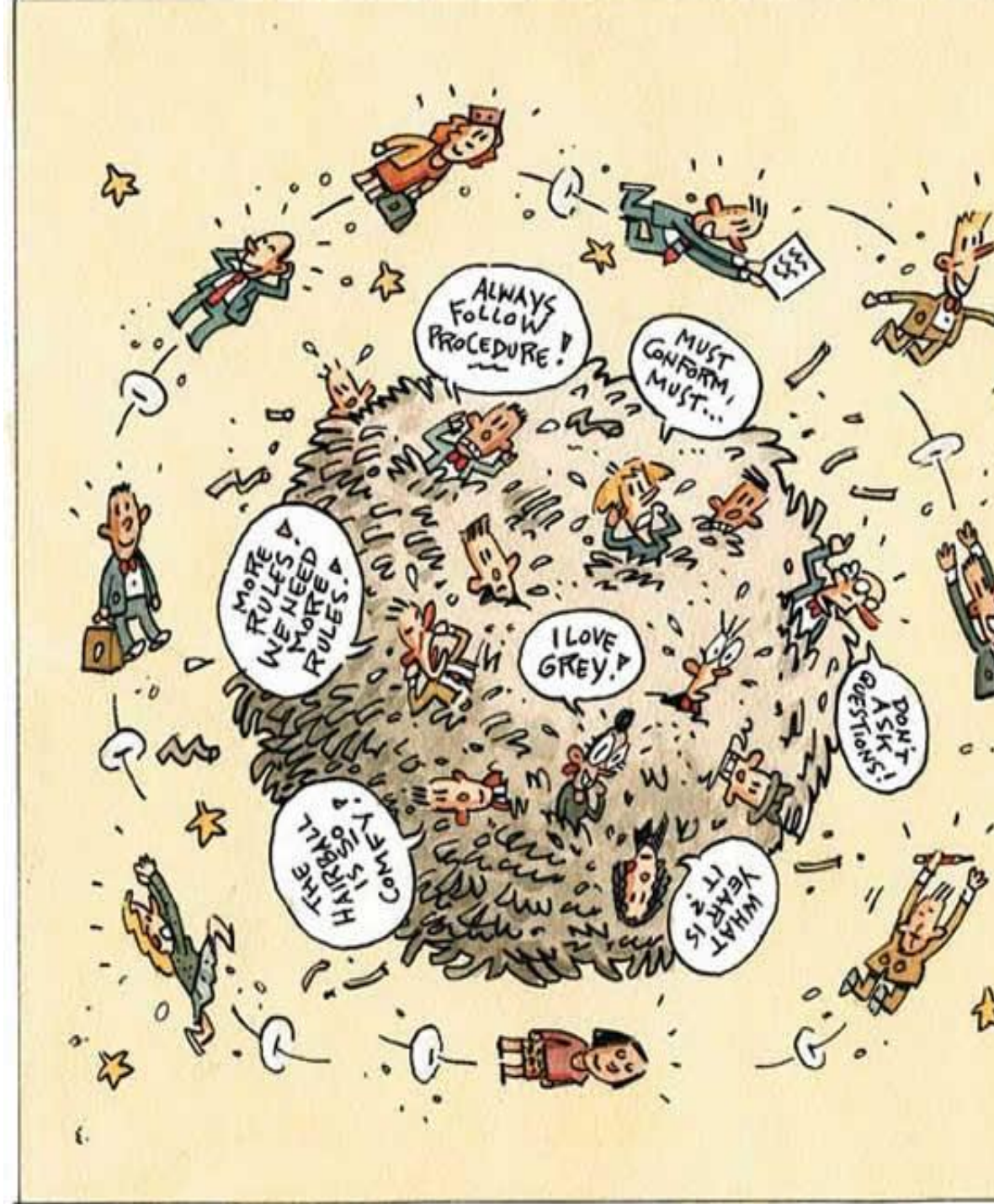
«Undervisere i modersmålsfagene i de nordiske lande er i større eller mindre grad opmærksomme på mundtlighedens betydning for elevernes mulighed for læring, men de har i utilstrækkelig grad viden om og kompetencer til at undervise i og med mundtlighed.»

Fortsatt verksamhet i MuMo?

Wicked problems

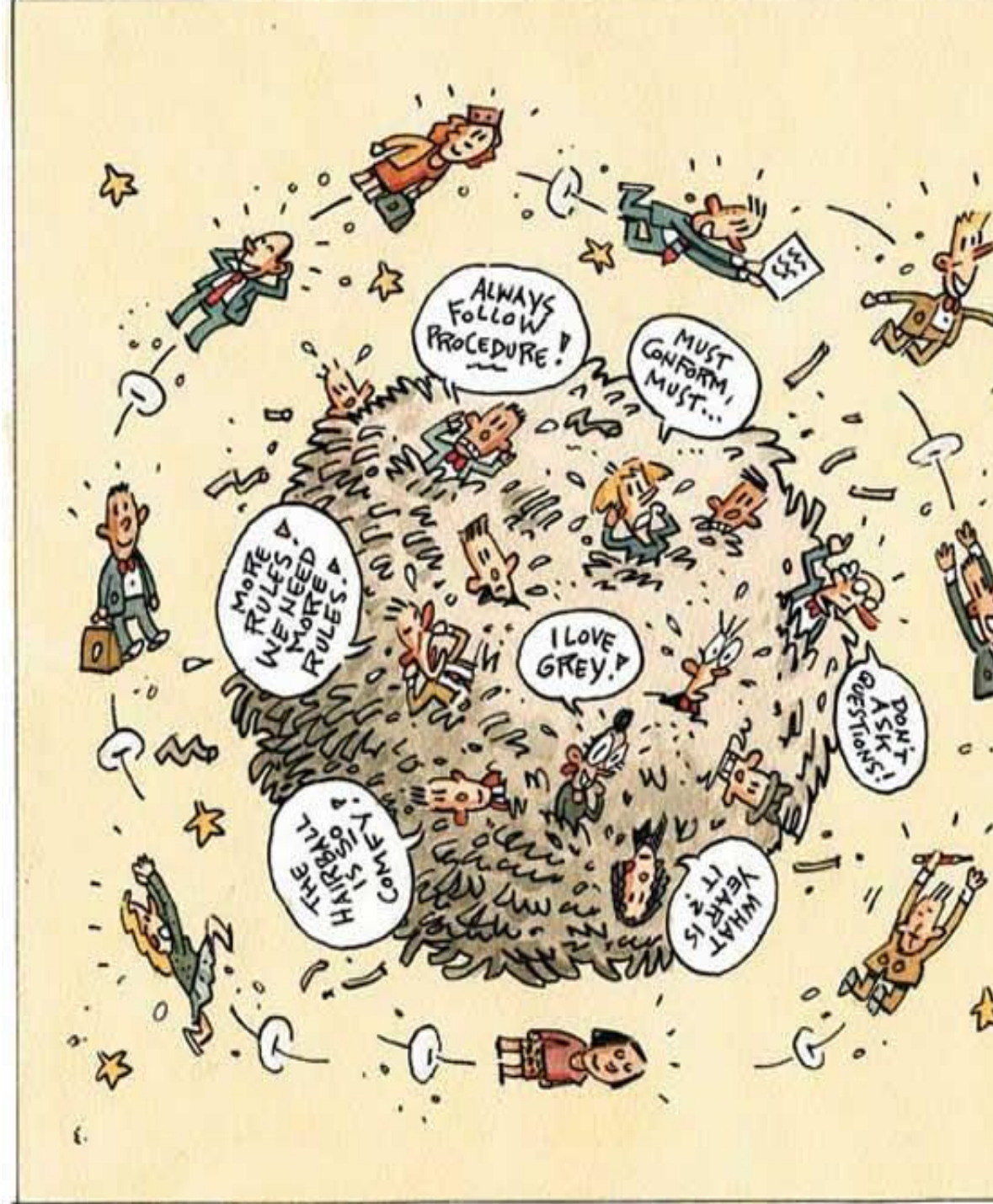
tame problems

(Rittel & Webber, 1973)

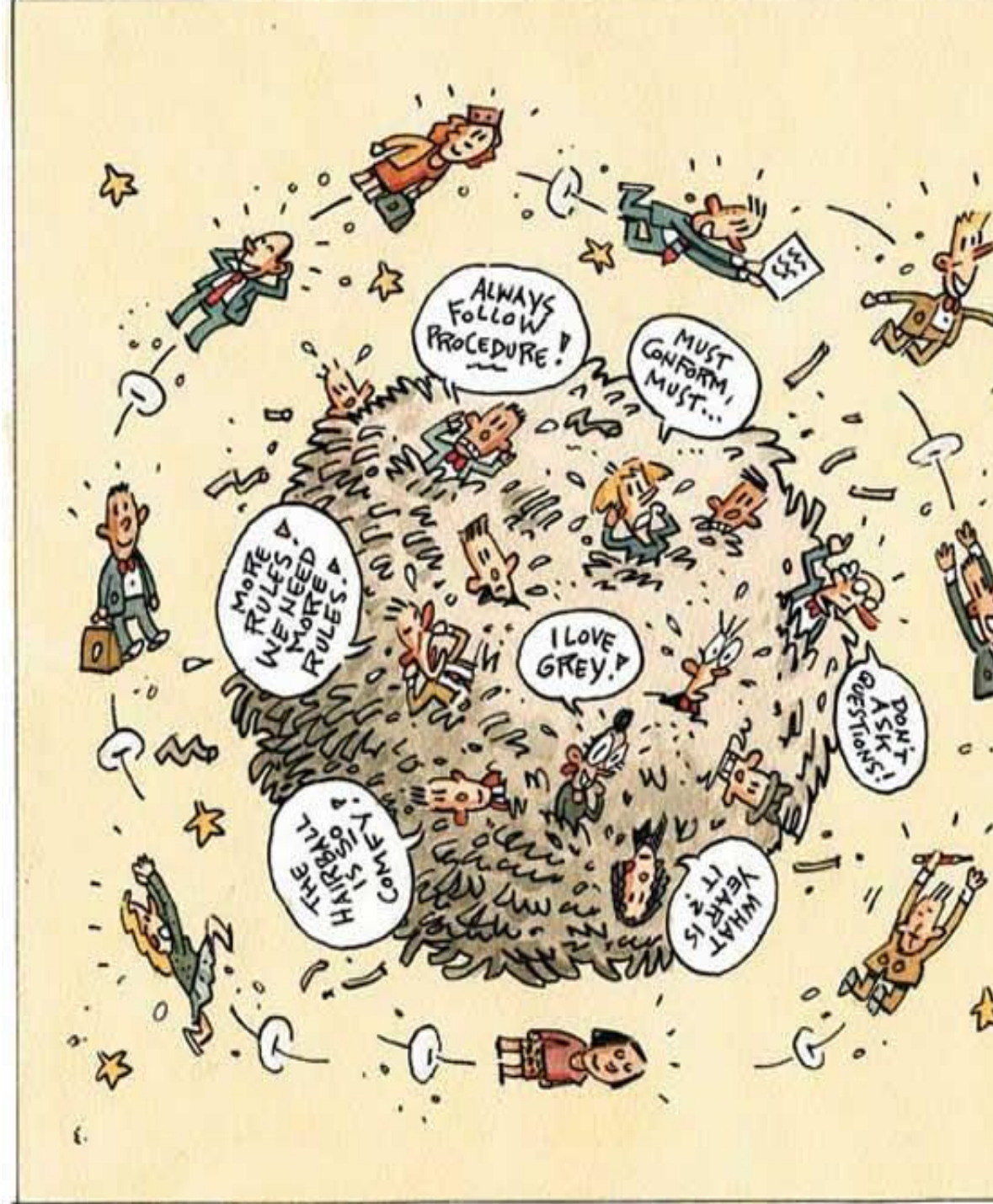
Wicked problems

- 1) De saknar en mer precis formulering.
- 2) De har ingen "stoppregel." Dessa problem saknar med andra ord en inneboende logik som signalerar när problemet är löst.
- 3) Deras lösningar är inte antingen riktiga eller oriktiga, bara bättre eller sämre.
- 4) Det finns sällan något sätt att testa lösningen på ett wicked problem.

Wicked problems

- 5) De kan inte studeras genom trial and error. Deras lösningar är oåterkalleliga så, som Rittel och Webber uttryckte det, "varje försök räknas."
- 6) Det finns alltid nya lösningar eller tillvägagångssätt för att lösa eller hantera ett wicked problem.
- 7) Alla wicked problems är i grunden unika.
- 8) Wicked problems kan alltid beskrivas som symptom på andra problem.
- 9) Det sätt på vilket ett wicked problem beskrivs avgör dess möjliga lösningar.
- 10) Planerare, det vill säga de som presenterar lösningar på dessa problem, har ingen rätt att ha fel. Till skillnad från matematiker är "planerare ansvariga för konsekvenserna av de lösningar de föreslår; effekterna kan ha stor betydelse för de människor som berörs av dessa handlingar."

Utforskande och fördjupande textsamtal

Forskning med syfte att stötta lärare i att leda helklassamtal om komplexa, berättande kortprosatexter.

Design: Interventionsstudie.

2022-2024

li.u LINKÖPINGS
UNIVERSITET

U
Universitetet
i Stavanger

NTNU
Kunnskap for en bedre verden

**SKOL
FORSKNINGS
INSTITUTET**

Texttolkning som wicked problem

Ska tomrum i texter fyllas av läsaren?

Eller har tomma platser i texten en egen (säregen) semiotisk funktion, dvs att de betyder någonting i sig självt?

Varför får vi inte veta om jagberättare är en kille eller tjej?

”Det kanske är för att flera olika ska kunna identifiera sig med den, alltså både killar och tjejer.”

Vårt mål är att främja elevernas förmåga att upprätthålla *osäkerhetstillståndet* och kunna utforska räckvidden och de olika aspekterna av just osäker terräng *innan* de börjar dra slutsatser

Att ha kommit fram till en slutsats gör det svårare att fortsätta utforskandet

Genuint undersökande kräver en samtidig öppenhet för flera lösningar

En forskar- och praktikergemenskap

- för att undersöka utformningen av dialoger som uppmuntrar ett utforskande samarbete i klassrummet
- en forskningsdesign för att samla in data i flera länder i olika åldrar och undervisningsteman

Djupare kunskap om den undervisning som bidrar till en utforskande dialog i klassrummet, dvs att eleverna:

- inte har alltför bråttom med att bestämma sig för en lösning på problemet
- vågar och tar sig tiden att undersöka problemet ur flera olika infallsvinklar
- intar en vänlig men kritiskt prövande hållning till varandra
- är öppna för att till somliga problem kan det finnas två lika bra lösningar
- kan värdera argument och lösningsförslag tillsammans, utan att individerna binder sig personligen vid enskilda lösningar
- är beredda att ändra sig när alltför starka argument talar emot dem

MuMo

So, let's talk!

